

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szöllősi Szabolcs (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Berényi Viktor (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. november 7. napján kelt 16.P.22.204/2012/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és azt állapítja meg, hogy az alperes ... a ... című havonta megjelenő helyi lap ... számában a ... című írásában annak valótlan állításával, hogy ... polgármester a lakosság rovására kötött üzletet a ...-vel, és emiatt a lakosság pénzét hűtlenül kezeli, megsértette a felperes, ... jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Kötelezi az alperest, hogy a ... című havonta megjelenő lapnak az ítélet jogerő emelkedését követően megjelenő számában elégtételadásként saját költségén tegye közzé az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését.

Kötelezi az alperest, valamint a felperest, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra 39.000 - 39.000 (Harminckilencezer-harminckilencezer) forint együttes kereseti- és fellebbezési illetéket.

Ezt meghaladóan a peres felek a költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a ... című havonta megjelenő helyi lapnak a ... számában nyilvánosságra került közléseiben az alábbiakkal megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát:

„Azért, hogy a lakosság is megértse, hogy a polgármester milyen jó üzletet akar kötni a ...-vel az Önök rovására...” kijelentésében az alperes valótlanul állította, hogy a lakosság rovására kötött volna bármilyen üzletet a felperes. Ezzel szemben a

valóság az, hogy a felperes mint polgármester nem önállóan, önhatalmúlag jár el, hanem a döntéseket a képviselő-testület hozza, és a lakosság rovására nem kötött üzletet.

Valótlanul állította az alperes, hogy a felperes a lakosság pénzét hűtlenül kezeli. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felperes nem kezelte a lakosság pénzét hűtlenül.

Az alperes lekicsinylő módon említette a felperes lakatos végzettségét a következő kijelentésével: „Nem dicsekszem senkinek, de a lakatos végzettségű ... polgármesternek elmondom, hogy az épületgépész mérnöki végzettségem a gázellátást is tartalmazza, azon kívül rendelkezem KPE csöves gázelosztó vezetérendszer megvalósításának irányításához szükséges vizsgával, továbbá a kivitelező iparban húsz évig építésvezetőként dolgoztam és mellékfoglalkozásként a Mérnöki Kamara engedélyével terveztem fűtést, víz-csatornát, gázt, szellőzést stb.”. Azzal a kijelentésével az alperes, mely szerint: „A fentiek alapján bízom abban, hogy meg tudják állapítani, ki az, aki kárt okoz Önöknek.” valótlanul állította, hogy a felperes okoz kárt a lakosságnak. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felperes mint polgármester nem okozott kárt a lakosságnak.

Kötelezte az alperest, hogy a saját költségén a legközelebbi lapszámban a ... elnevezésű helyi lapban az alábbi közleményt tegye közzé:

„Alulírott ... ezúton bocsánatot kérek ...tól, hogy a „...” elnevezésű helyi lap ... számában valótlanul állítottam, hogy ... Úr ... község lakosságának rovására akart üzletet kötni a ...-vel, valamint hogy hűtlenül kezeli a lakosság pénzét. Megkövetem ... Urat, hogy a végzettségével kapcsolatban lekicsinylően nyilatkoztam, egyúttal kijelentem, hogy ... nem okozott kárt a ...-nek, az ...-ben meglévő üzletrészenek megvételével ... község lakosságának.”

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 234.950 forint perköltséget, valamint az illetékes adóhatóság külön felhívására 27.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

Ítéletének indokolásában a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a 78. § (1)-(2) bekezdésében, a 84. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglaltakra hivatkozott.

Az alperes védekezésére tekintettel rögzítette, hogy a felperes közszereplő, ekként számolnia kell azzal, hogy a tevékenységét kritika érheti, melyet akkor is el kell viselnie, ha a személyét kedvezőtlen színben tünteti fel. Közszereplők esetében tágabbak a véleménynyilvánítás határai, ami nem jelenti azt, hogy ne illethné meg őket is a személyiségi jogvédelem.

Megállapította, hogy a felperes által sérelmezett írás tartalmát tekintve nem véleménynyilvánítás. Az a felperes, mint polgármester tevékenységét részletezi és a ... értékesítésével kapcsolatos minden cselekményt úgy jelöl meg, mintha azt egy személyben kizárólag a felperes végezte volna, illetve az ezzel kapcsolatos döntéseket ő hozta volna meg polgármesterként. A cikk nem megfelelően alkalmazza a társasági jog és az önkormányzati törvény szabályait. Úgy állítja be a felperest, mint aki egy személyben felelős ezekért a döntésekért, és mint akinek a tevékenysége a lakosság pénzének a hűtlen kezelését valósítja meg. Valótlanul állította továbbá az alperes, hogy a felperes a lakosság rovására kötött volna üzletet

a ...-vel.

Kifejtette, hogy a felperes által sérelmezett kijelentésekben említett döntések egyértelműen képviselő-testületi hatáskörbe tartoznak, lényegtelen az, hogy a határozati javaslatnak ki volt az előterjesztője. A valótlan tartalmú megállapításokkal az alperes megtévesztette a lap olvasóit és megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő jogát.

A „...bízom abban, hogy meg tudják állapítani, hogy ki az, aki kárt okozott Önöknek.” mondatban ugyan név szerint nem kerül megemlítésre a felperes, azonban miután az egész írás kizárólag róla, illetve a felperes tevékenységéről szól, az átlagolvasóban nem marad kétség afelől, hogy a felperes az, aki kárt okozott tevékenységével a lakosságnak, mindez azonban valótlan kijelentés.

Megállapította, hogy a felperes végzettségére utaló kijelentés valósághű, hiszen lakatos szakképzettséggel rendelkezik, azonban a fogalmazásmódra, a szövegkörnyezetre figyelemmel a közlés nem tényyszerű, mivel a felperes végzettségét lekicsinylően említi, azt sugallva, hogy a gázberuházáshoz nem a felperes, hanem az alperes ért, ekként ugyancsak sérült a felperes jóhírnévhez való személyiségi joga.

Rögzítette, hogy a perben az alperest terhelte annak igazolása, hogy az általa írtak megfelelnek a valóságnak. Az alperes által becsatolt okiratok azonban részben túlterjeszkedtek a jogvita keretein, részben pedig nem voltak alkalmasak az állítások valóságának igazolására.

A perköltségviselés tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/3003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a alapján állapította meg. Az illeték megfizetésére az alperest az Itv. 62. § (1) bekezdés f) pontja és az 59. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes élt fellebbezéssel, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság több döntésében hangsúlyozta a véleménynyilvánítás szabadságát, valamint azt, hogy a közszereplő toleranciájának tágabbnak kell lennie. A kívülállóknak ennek figyelembevételével gyakorolhatnak a közszereplők tevékenységét érintő kritikát. A perbeli esetben ezzel a jogával élt, amit bírálatként adott elő azt az elsőfokú bíróság tényként fogadta el. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy a perbeli cikket a felperes korábbi cikkére írta válaszul. A perbeli előadását fenntartva előadta, hogy az ...-ben a ...-nek 49 % a tulajdona 490.000 forint összegben. A felperes nem saját pénzén, hanem közpénzen vásárolta meg a ... üzletrészét, mégpedig négy szerződést kötve 3 millió forint ellenében 10,4 millió forintot fizetett ki, amit okiratok igazolnak. A ... vagyona 490.000 forint és nem 16,6 millió forint, ez utóbbit a felperes nem tudta bizonyítani. Aki pedig 490.000 forint ellenében közpénzből 10,4 millió forintot fizet ki a ...-nek, az megvalósítja a hűtlen kezelés tényállását, mindez következik a Btk. 319. § (1) bekezdésének szabályából.

Hivatkozott arra, hogy a felperes korábbi cikkében lejáratta a lakosság előtt, ehhez képest ő maga csupán valós tényről közölt lekicsinylés nélkül akkor, amikor a felperes végzettségéről írt. Az elsőfokú bíróság a perbeli cikkben írtak egyoldalú értékelésével állapította meg azt, hogy az írásban azt sugallta, miszerint a felperes

kárt okozott a lakosság pénzének hűtlen kezelésével. Az önkormányzati törvény nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a polgármester ne lenne felelős a képviselő-testület elé terjesztett megszavazásra váró javaslatért. Álláspontja szerint a felperes saját magát járatta le a lakosság előtt azzal, hogy más dolgozatát másolta le, a jóhírneve ezáltal sérült. Megítélése szerint a felperes nem tett eleget a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének. Sérelmezte fellebbezésében azt is, hogy a korábbi 28.600 forintos perköltség helyett a megismételt eljárásban már 234.950 forint került megállapításra a felperes javára, ennek indokát az elsőfokú bíróság nem adta.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helytálló döntést hozott. Az alperes mind a perben, mind a fellebbezésében túlterjeszkedett a jogvita keretein, valamint az általa rendelkezésre bocsátott bizonyítékok nem voltak alkalmasak állításai valóságtartalmának bizonyítására. A perköltség megállapítását érintő fellebbezés tükrében arra hivatkozott, hogy a perköltség összege a megismételt eljárás során becsatolt megbízási szerződésen alapul.

Az alperes fellebbezése kisebb részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a peres felek közötti jogvitában a 2012. május 15. napján meghozott 2.Pf.20.531/2012/4. szám alatti hatályon kívül helyező végzésében már iránymutatást adott az elsőfokú bíróság részére arra vonatkozóan, hogy a jogvitában elsősorban azt szükséges pontosan tisztázni, hogy a felperes a perbeli cikk vonatkozásában mely kitételeket sérelmezi és milyen okból. Ennek meghatározását követően kell vizsgálnia és megítélnie azt, hogy a Ptk. 78. §-ában foglaltakra figyelemmel melyek a jogsértő közlések és a határozat rendelkező részében a személyhez fűződő jog megsértését - a jóhírnévsértést - a bizonyítási eljárás eredményeként úgy kell megállapítani, akár összefoglalva a jogsértő közléseket, hogy a határozat megfeleljen a személyiségvédelem rendeltetésének. Rámutatott arra, hogy a sérelmezett kitételek, mondatok ítélet rendelkező részében történő felsorolása, szó szerinti idézése nem feltétlenül szükséges, azonban annak egyértelműen ki kell tűnnie a határozatból, hogy a jogsértő mikor, mely közléssel és annak milyen tartalmával sértette meg az igényérvényesítő felperes személyiségi jogát, illetőleg melyek azok a véleménynyilvánítások, amelyek átlépték a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos kereteit, ezáltal jogsértést megvalósítva.

A másodfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott elsőfokú határozat felülbírálata során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a személyiségi jogi perben a felperesnek a jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítására és az objektív jogkövetkezmény alkalmazására irányuló kereseti kérelme alapján a sajtó-helyreigazítási eljárásra jellemző és az ott kialakított gyakorlatot alkalmazta az ítélet rendelkező részének meghatározásakor. Ennek eredményeként az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkezéseiből továbbra sem tűnik

ki egyértelműen az, hogy melyek azok a jogsértő közlések, amelyek a Ptk. 78. §-ában szabályozott törvényi tényállás alapján megvalósítják a személyiségi jog megsértését.

A másodfokú bíróság megítélése szerint azonban - a per adatait figyelembe véve - az eljárási szabálysértés nem volt olyan lényeges, ami miatt az elsőfokú bíróság ítéletét ismételten hatályon kívül kellett volna helyezni, a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla a rendelkezésre álló adatok és nyilatkozatok alapján az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben vizsgálta a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít, híresztel, vagy való tényről hamis színben tüntet fel. Az idézett jogszabályhely tehát egyértelmű iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogy mi az, ami a jogsértés megállapítására alapot adhat. A személyiségi jogi jogvita elbírálása során az elsőfokú bíróságnak ezen tényállási elemeket kell meghatározni és a meghozott határozata rendelkező részéből ennek kell egyértelműen tükröződnie. Az, hogy mi a jogsértés (a jogszabályhely szerint ez tehát valótlan tényállítás, híresztelés, vagy való tény hamis színben történő feltüntetése lehet) az ítélet rendelkező részében kell, hogy szerepeljen, míg az, hogy ezzel szemben mi felel meg a valóságnak, az ítélet indokolására tartozik, annak kifejtésére csak ott kerülhet sor annak alátámasztásaként, hogy a sérelmezett kitélt a bíróság miért ítélte jogsértőnek. A személyiségi jogi per nem veheti át a sajtóper szerepét, a két jogintézmény - annak ellenére, hogy mindkettő jogvédelmet nyújt a sérelmet szenvedett fél számára - különbözik egymástól mind az eljárási szabályok, mind az alkalmazott jogkövetkezmények tekintetében.

Az elsőfokú bíróság határozatának érdemi részét érintően a Fővárosi Ítéltábla ezért még azon rendelkezés körében is szükségesnek ítélte a megváltoztatást, amelynél az érdemi döntéssel egyetértett. Az idézett jogszabályhelyre alapított kereseti kérelem tárgyában meghozott döntést a másodfokú bíróság jelen ítéletének rendelkező részében megállapított megfogalmazás szerint tartotta helyesnek, egyértelműen meghatározva azt, hogy a perbeli írásban mi volt az a valótlan alperesi állítás, amellyel az alperes a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát megsértette.

A ... című helyi lap ... számában az alperes tollából megjelent írásban a másodfokú bíróság álláspontja szerint két egyértelmű tényállítás szerepelt, amelynek valóságtartalmát az alperes nem tudta alátámasztani, így az valótlan és egyben sértő állításnak bizonyult, amellyel az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Az egyik annak állítása, hogy a felperes a ...-vel a lakosság rovására kötött üzletet, a másik pedig az, amellyel az alperes a polgármestert a lakosság pénzének hűtlen kezelésével, azaz bűncselekmény elkövetésével vádolta. A jogvitában rendelkezésre álló peradatok egyértelműen világossá tették azt, hogy a szerződéskötés a lakosság számára kárt nem okozott. A

másodfokú bíróság szükségesnek tartja annak hangsúlyozását, hogy az alperes ... Község Önkormányzatának korábbi döntéseit és az ezen döntésekért fennálló felelősséget hárította át a külön vált ... Önkormányzatára, és az így önállósult község polgármesterére. Kétségtelen tény az, hogy az önkormányzat meghozott döntéseit a képviselőtestület eljáró polgármester terjeszti elő és írja alá, azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy a döntést a képviselő-testület hozza. A jogvitában az alperes nem tudta bizonyítani azon cikkbeli állítását, hogy a felperes „milyen jó üzletet akar kötni a ...-vel” a lakosság rovására. A ... vagyonával kapcsolatos fejtegetése során az alperes nem tulajdonított kellő figyelmet az üzletrész névértékének és a piaci értékének fogalma közötti különbségre, és úgy állította azt, hogy a felperes üzletkötése a lakosság pénzének a hűtlen kezelését meríti ki. Ilyen körülmények között az alperes azon álláspontja, hogy 490.000 forint helyett „nagylelkűen csak” 5,5 millió forint került kifizetésre a ...-nek nem támaszthatja alá azt, hogy a felperest indokoltan vádolhassa bűncselekmény elkövetésével. A hűtlen kezelés elkövetésére utalás a szöveg értelmezése alapján nem véleménynyilvánítás, egyértelműen tényállítás, amelynek valóságtartalma igazolást nem nyert, ezért jogsértést valósít meg, amelyet a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a Ptk. 78. §-a szabályozásának megfelelően a másodfokú bíróság a határozata rendelkező részében foglaltak szerint állapított meg. Az elégtételadásra való kötelezésre pedig a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontja alapján került sor. Az egyéb, felperes által sérelmezett közlések a másodfokú bíróság megítélése szerint olyan véleménynyilvánításnak minősülnek, amit a felperesnek mint a közéleti vitákban polgármesterként résztvevő személynek el kell viselnie. Az elsőfokú bíróság megállapításaival ellentétben a felperes szakképesítésével kapcsolatos alperesi közlés a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a személyiségi jogsértés megállapítását nem alapozza meg, mert olyan bírálatnak, véleménynyilvánításnak minősül, ami nem indokolatlanul megalázó, bántó. E körben a másodfokú bíróság a keresetet megalapozatlannak találta, ezért azt elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelően.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelemről történő elállásaként értékelte azt, hogy a jogvitában a nem vagyoni kártérítés megfizetésére és a további jogsértéstől való eltiltásra irányuló kérelmeit nem tartotta fenn és e körben megszüntető végzéssel határozott. A Fővárosi Ítéltábla szükségesnek tartja kiemelni azt, hogy ez a felperes részéről olyan keresetmódosításnak minősül, amely tárgyában a megszüntetésre vonatkozó határozathozatal szükséges.

A perköltségviselés tárgyában a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében határozott. A peres felek fele-fele arányban tekinthetők pernyertesnek-pervesztesnek, ezért a másodfokú bíróság ugyanezen arányban kötelezte a feleket a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán állam által előlegezett 30.000 forint összegű kereseti és 78.000 forint mértékű fellebbezési illeték megfizetésére, míg

megállapította, hogy a felmerült költségeiket maguk viselik.

, 2013. október 31.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő